

Aanpak plak- en kladvandalisme Jaarverslag 2012

Inleiding

In het jaarverslag 2012 wordt gerapporteerd over resultaten van de uitvoering van het beleid van plak- en kladvandalisme. De cijfers die in het verslag zijn opgenomen hebben betrekking op de resultaten en de uitgaven. Tevens wordt in dit verslag gerapporteerd over de bestrijding van plak- en kladvandalisme op objecten in de openbare ruimte. Tot slot worden de ontwikkelingen van de aanpak van plak- en kladvandalisme voor het jaar 2013 geschetst.

Beleid en uitvoering

De aanpak van plak- en kladvandalisme op panden vindt plaats via de volgende vier sporen:

1. de graffiti-schoonmaakregeling;
2. voorlichting;
3. gezamenlijke aanpak met grooteigenaren;
4. beschikbaar stellen van legale oefenplaatsen en toelaten van muurschilderingen.

(foto Proper)

Spoor 1. De graffiti-schoonmaakregeling

De graffiti-schoonmaakregeling wordt uitgevoerd door Meldpunt Graffiti (onderdeel van DPZ). Dit meldpunt is sinds eind 2008 voor de hele stad actief. Pandeigenaren kunnen in het kader van de regeling op individuele basis een contract afsluiten met de gemeente. In het contract is opgenomen dat Meldpunt Graffiti na melding van graffiti of wildplak opdracht verstrekt aan een gekwalificeerd schoonmaakbedrijf om de graffiti en/of wildplak binnen 5 werkdagen te verwijderen.

Sinds 2009 zijn er naast bovenstaande individuele contracten ook collectieve contracten met ondernemers-, winkeliersverenigingen en bewonersorganisaties afgesloten. De kosten van een collectief contract bedragen € 250,00 excl. BTW per jaar. Het college heeft in het najaar van 2012 besloten om de collectieve contracten vanaf het jaar 2013 gratis aan te bieden. Hiermee is de graffiti-schoonmaakregeling voor alle deelnemers gratis geworden.

Voordat graffiti van een pand kan worden verwijderd, is het noodzakelijk dat de pandeigenaar deel gaat nemen aan de graffiti schoonmaakregeling. De bewonersorganisaties en winkeliersverenigingen zijn een belangrijke partner bij het werven van nieuwe deelnemers. Daarnaast signaleren en melden ze graffiti en wildplak bij het Meldpunt Graffiti. In 2012 is met 47 van de 52 bewonersorganisaties een collectief contract / samenwerkingsrelatie afgesloten. De verwachting is dat begin 2013 de overige 5 volgen.

In de onderstaande tabel is per stadsdeel het aantal panden dat deelneemt aan de graffiti-schoonmaakregeling opgenomen

	Aantal deelnemers per stadsdeel				
	1 juli 2008	31 dec. 2009	31 dec. 2010	31 dec. 2011	31 dec. 2012
Centrum	268	760	1435	1786	2197
Escamp	4	90	132	236	311
Haagse Hout	5	29	29	118	167
Laak	0	13	217	560	765
Leidschenveen-Ypenburg	1	5	5	4	6
Loosduinen	1	106	278	282	317
Scheveningen	24	66	95	155	254
Segbroek	19	207	372	607	748
Totaal:	322	1276	2563	3748	4765

Het aantal panden dat deelneemt aan de schoonmaakregeling is sinds juli 2008 meer dan vertienvoudigd. Dit succes komt mede dankzij de samenwerking met de winkeliersverenigingen en bewonersorganisaties

In de volgende tabel is over de jaren 2009 tot en met 2012 het aantal meldingen en het aantal m² verwijderde graffiti weer gegeven.

	2010	2011	2012
Aantal m ² verwijderde graffiti op panden	5000	6991	5500
Aantal m ² verwijderde graffiti in de openbare ruimte	3900	4888	5500

De hoeveelheid m² verwijderde graffiti is in 2012, ten opzichte van 2011, met 21% gedaald. Dit ondanks het feit dat het aantal deelnemende panden met 27 procent is toegenomen. Een groot aantal panden blijft na de eerste reinigingsbeurt vrij van graffiti. Naar aanleiding van een melding werd er gemiddeld 5,2 m² graffiti verwijderd. In 2011 was dit 4,5 m². Het aantal meldingen en de hoeveelheid verwijderde graffiti nemen dus af, maar de grootte van de graffiti nam iets toe. Met andere woorden: de vervuilingfrequentie neemt af. De hoeveelheid nieuwe aangebrachte graffiti in Den Haag wordt dus minder.

Luchtwachtoren:

De Luchtwachtoren nabij het Zwarte Pad in Scheveningen is ontdaan van graffiti. De schoonmaakactie van de tot voor kort ernstig bekladde toren is onderdeel van een grote renovatie, waarbij veel verschillende partijen, zowel gemeentelijks als externe, betrokken zijn. Om de wachttoren voortaan netjes te houden is op de muren een vuilwerende coating aangebracht. Hierdoor is graffiti makkelijker te verwijderen. Deze schoonmaak is door de media opgepakt en heeft tot positieve reacties geleid van Scheveningers.

(foto's A. Ibeling)

Luchtwachttorenen aan het Zwarte Pad voor en na reiniging!

Racistische en andere aanstootgevende graffiti

Los van de schoonmaakregeling laat het Meldpunt Graffiti racistische en andere aanstootgevende graffiti altijd direct verwijderen. In 2012 zijn 68 racistische en 9 andere aanstootgevende leuzen verwijderd. Dit is een toename van 26 leuzen ten opzichte van 2011. Een eenduidige verklaring voor deze toename is er niet. Het kan zijn dat het totale aantal van dit soort leuzen is toegenomen, maar het is ook mogelijk dat alleen het aantal meldingen en constatering is gestegen.

Aangifte bij de politie

Het Meldpunt Graffiti doet bij de politie aangifte van vernieling en schade als gevolg van graffiti. Deze aangiftes worden gedaan namens de pandeigenaren, onder wie de gemeente zelf (onder andere DSO-panden). In 2012 is in samenspraak met de politie het proces rond de aangifte verbeterd. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal aangiftes. In totaal is er 497 keer aangifte gedaan. Overigens wordt er uitsluitend aangifte gedaan als de tag (graffiti) leesbaar is.

Spoor 2. Voorlichting

De voorlichting is vooral gericht op het voorkomen van het aanbrengen van illegale graffiti. Met dat doel voor ogen is in 2008 door Bureau Halt een educatieprogramma ontwikkeld voor de groepen 8 van de basisscholen en de klassen 1 of 2 van het voortgezet onderwijs. In schooljaar 2011/2012 zijn 100 graffiti-lessen op basisscholen gegeven en 20 lessen in het voortgezet onderwijs. De lessen worden in het schooljaar 2012/2013 voortgezet. Door de scholen en hun leerlingen worden de lessen als positief ervaren. Zij sluiten goed aan op de belevingswereld van de jongeren en leren ze een mening te vormen over de consequenties van het aanbrengen van illegale graffiti.

Het Meldpunt Graffiti is in 2012 gestart met het adverteren in de wijkkranten van de verschillende bewonersorganisaties. De respons hierop is goed. Het meldpunt merkte direct dat het aantal meldingen van graffiti toenam als er een krantje was verspreid.

Verder heeft het meldpunt voorlichting gegeven aan diverse BIT-teams (Buurt Interventie Teams) in verschillende wijken. Ook op de jaarlijkse BIT-scholingsdag heeft het meldpunt workshops verzorgd.

Spoor 3. Gezamenlijke aanpak met grooteigenaren

Woningcorporaties:

De samenwerking met de woningcorporaties, die hun eigen panden schoonhouden, is ook in 2012 voortgezet.

Stedin:

In november 2011 werd een overeenkomst gesloten tussen de gemeente, Stedin en Centercom. Deze overeenkomst geldt voor de duur van vijf jaar, met een mogelijke verlenging van twee jaar. Op ongeveer 130 objecten (transformatorhuizen) van Stedin zijn reclameframes aangebracht. Centercom exploiteert deze frames en gebruikt de reclame-inkomsten om alle objecten van Stedin schoon te houden. In 2012 is gestart met de zogenaamde nulbeurt en zijn alle objecten gereinigd. In de volgende tabel zijn de resultaten van de nulbeurt weer gegeven.

	2012		
Stadsdeel	Objecten	Graffiti	Plak
Centrum	219	393	185
Escamp	298	377	168
Haagse Hout	247	284	54
Laak	127	223	81
Leidschenveen-Ypenburg	152	151	50
Loosduinen	167	328	103
Scheveningen	170	342	264
Segbroek	176	355	60
Totaal:	1556	2520 m2	965 m2

Na de nulbeurt is er in 2012 in de beheerfase nog eens 251 m2 graffiti en 105 m2 wildplak verwijderd. Een aanzienlijke opschoonactie, die duidelijk een positieve invloed heeft op de beleving van de openbare ruimte.

Spoor 4. Beschikbaar stellen van legale oefenplaatsen en toelaten van muurschilderingen

Het Haags Graffiti Platform (HGP) is een project van Stichting AIGHT. Op hun website kun je allerlei informatie vinden over graffiti in Den Haag. Van foto's tot diverse evenementen en activiteiten. Het HGP (en hun website) is een platform waarop vraag en aanbod elkaar kunnen ontmoeten. Van vragen over Legale Graffiti Locaties tot vragen van opdrachtgevers die op zoek zijn naar artiesten voor een mooie graffiti op hun muur. Het HGP heeft ook ten doel heeft de mate van illegale graffiti in Den Haag te doen verminderen en daarmee het negatieve imago van graffiti tegen te gaan.

Verder benadert HGP de groep jongeren die illegaal graffiti aanbrengt en stimuleert deze jongeren om gebruik te maken van de legale graffiti locaties. In 2012 waren vier legale graffiti-locaties in gebruik. Tijdens evenementen zoals Parkpop promoot het HPG legale graffiti.

Legale muurschilderingen blijken effectief te zijn tegen illegale graffiti en een mooie gelegenheid voor graffitikunstenaars om in opdracht te werken. Volgens het meldpunt zijn in 2012 zes muurschilderingen aangebracht, onder andere bij speelterreinen. De ervaring leert dat de muurschilderingen door illegale graffiti-spueters, uit respect voor de makers, ongemoeid worden gelaten. Omwonenden waarderen de muurschilderingen.

(foto H. Mahler)

Spoor 4) graffititeurs aan het werk op de legale graffiti locatie aan de Waldorpstraat

Aanpak Wildplak

Behalve bekladding is ook beplakking van allerlei objecten met pamfletten, posters en stickers een hardnekkig probleem. Ook hierdoor wordt de stad ontsierd. De personen die zich met deze activiteiten bezighouden, verschillen van degenen die graffiti aanbrenge. Dat heeft vooral te maken met de commerciële belangen die meestal aan het wildplakken verbonden zijn. Op veel pamfletten staan aankondigingen van allerlei activiteiten in het uitgaansleven, zoals concerten en feesten.

In 2012 zijn op enkele notoire plekken waar geplakt wordt fysieke maatregelen genomen. Op een aantal objecten van Stedin werden reclameframes aangebracht en de tramhalte op de Jacob Catsstraat is volledig schoongemaakt en geschilderd. Tevens is de muur voorzien van een coating, waardoor posters lastig zijn te plakken en eenvoudig te verwijderen. Op deze plekken verdwijnt de wildplak.

Het achterhalen en benaderen van de opdrachtgevers voor “wildplak” leidde in een aantal gevallen tot het stoppen van het plakken en het verwijderen van de pamfletten. Deze aanpak zal in 2013 worden voortgezet.

Financiële verantwoording

Voor de bestrijding van graffiti is een structureel budget beschikbaar van € 527.000,- per jaar (Programmabegroting 18, Wonen, sub 723.8A Graffitibestrijding). In 2012 was er een onderbesteding van € 11.000,-. Deze onderbesteding is ontstaan doordat de graffiti-schoonmaakregeling nog niet over de hele stad is uitgerold. Daarnaast heeft één van de aannemers die de reiniging uitvoert een prijsdaling doorgevoerd. Het geld dat in 2012 overbleef kan niet in 2013 worden besteed. De budgetregels laten dat niet toe.

Uitgaven

Verwijderen plak en klad in openbare ruimte	€ 100.000,-
Verwijderen plak en klad van panden	€ 108.000,-
Extra verwijderen stickers en wildplak in de OR binnenstad	€ 17.500,-
Haags Graffiti Platform (subsidie)	€ 50.000,-
Bureau Halt (preventielessen op scholen)	€ 26.000,-
Overige kosten (o.a. voor communicatie/jz/organisatie/ICT)	€ 17.000,-
Salariskosten medewerkers Meldpunt Graffiti	€ 169.000,-
Advertenties in de verschillende bewonerskranten	€ 7.500,-
Afrekening aannemer 2011, foutief geboekt eind 2011	€ 21.000,-
Totaal:	€ 516.000,-

Inkomsten

Aan de inkomstenkant staan de bijdragen van de bewonersorganisaties, de ondernemers- en winkeliersverenigingen en de individuele pandeigenaren die deelnemen aan de schoonmaakregeling. Ze bedroegen in 2012 in totaal € 17.250,- (exclusief BTW). Deze bijdragen dienen als dekking voor kosten die DSO maakt voor de administratie en de inning. Door het gratis aanbieden van contracten aan ondernemers- en winkeliersverenigingen en bewonersorganisatie, met ingang van het jaar 2013, zullen de inkomsten en de administratiekosten wegvallen.

Voortuitblik 2013

In het jaar 2013 zullen alle bewonersorganisaties en ondernemers- en winkeliersverenigingen een gratis collectief contract met de gemeente hebben afgesloten. Iedere pandeigenaar heeft dan de mogelijkheid om gratis deel te nemen aan de schoonmaakregeling.

Dit is een uitgelezen mogelijkheid om de graffiti-schoonmaakregeling te promoten en onder de aandacht van pandeigenaren te brengen. In 2013 wordt een stadsbrede promotie van de graffiti-schoonmaakregeling via de media ontwikkeld.

Een nieuwe locatie voor legale graffiti in Segbroek is in voorbereiding en zal, naar verwachting, in 2013 in gebruik worden genomen.

Daarnaast zal het Meldpunt Graffiti de interne processen van de ontvangst van meldingen en afhandeling daarvan optimaliseren. Het wordt mogelijk gemaakt om via de website www.denhaag.nl graffiti te melden en panden aan te melden voor de graffiti-schoonmaakregeling.